

Дніпропетровський Університет

Газета виходить із вересня 1934 року.

31 травня 2011 року.

№5 (2876)

І ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ФОРУМ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ «УКРАЇНІ ХХІ СТОРІЧЧЯ – ІНТЕЛЕКТ І ТВОРЧИСТЬ МОЛОДІ»

НА ВИСОКОМУ РІВНІ, ЦІКАВО, АКТУАЛЬНО

Всеукраїнський форум студентів, аспірантів і молодих учених «Україні ХХІ сторіччя – інтелект і творчість молоді» на базі нашого університету за підтримки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Інституту інноваційних технологій та змісту освіти МОНМСУ, Національної академії наук України, Дніпропетровської обласної державної адміністрації та Дніпропетровської обласної ради відбувся!

У ПАЛАЦ КУЛЬТУРИ студентів імені Ю. Гагарина з'їхалися найталановитіші вихованці вищих навчальних закладів різних міст. Це, за словами Міністра освіти і науки, молоді та спорту Д. В. Табачника, молодь, яку об'єднує не тільки потяг до знань, але й бажання реалізувати свої здібності. Ці юнаки і дівчата вже перемогли на регіональних та Всеукраїнських конкурсах наукових проектів, Всеукраїнських виставках, вони вже мають державні або закордонні гранти, наукові стипендії Президента України, Верховної Ради України чи Кабінету Міністрів України, премії НАНУ. На Форумі молоді науковці, а їх було понад 200, представили відомі наукові напрями і школи.

ФОРУМ ПРАЦЮВАВ у режимі пленарних і секційних засідань. Усього було сформовано шість секцій. При цьому об'єднання в одну секцію доповідей зі споріднених наук, як переконалися організатори Форуму, принесло користь. Науковці розвідали літературів і мовників, безумовно, згодяться історикам і журналістам, дослідження психологів стануть у пригоді юристам, соціологам і політологам, дослідження географів близькі біологам, наукові висновки економістів цікаві для економістів-міжнародників, про нові комп'ютерні технології математикам треба знати так само, як фізикам і інженерам-ракетникам слід знати про новітні технології, речовини та матеріали.

«Усі виступи – високого рівня», – доповів на підсумковому пленарному засіданні керівник секції «Гуманітарні науки» професор В. Д. Демченко.

Високий рівень повідомлень відзначили керівники й інших секцій.

Доцент С. І. Поляков, який вів секцію «Розвиток людського потенціалу та формування громадянського суспільства», сказав, що багато інформації присвячено молоді й дітям: «Психологічні аспекти ризикованої поведінки підлітків» (А. Бунас), «Трансформація ціннісних орієнтацій сучасної української молоді» (Я. Зайцева), «Формування особистісних передумов відповідальної поведінки» (О. Пуш-

НА ЗНІМКУ: доценти О. О. ЧЕПУРКО, О. М. ПИРОГ (голови рад молодих учених історичного факультету та факультету міжнародної економіки), голова ради молодих учених університету Т. Г. ЧАУС та Л. М. ФАЛИ демонструють на Форумі свої здобутки.

ков), «Проблеми освіти для дітей з обмеженими можливостями» (І. Бахчева), «Міжнародний досвід захисту неповнолітніх від негативної інформації та можливість його імплементації в національне законодавство» (І. Бездуган), «Особливості соціалізації дітей-сиріт дошкільного віку в умовах дитячого будинку» (Л. Коробова) та ін.

Актуальність тематики спостерігалася і в інших науках.

«Було цікаво. Усі працювали активно: спочатку уважно слухали доповідь (українською, російською чи англійською мовами), а потім ставили запитання, а доповідачі зі знанням теми відповідали, відстоювали свою точку зору, демонстрували слайди», – поділився враженнями керівник секції «Економічні науки» професор С. О. Смирнов.

«Цікаво було не тільки молодим науковцям, а й нам, ведучим секцій», – зізналися досвідчені професори. І мені також. У мене відразу з'явилися деякі плани для газети. Крім того, була гарна нагода розширити свій кругозір: наприклад, про сучасні тенденції руху інвестиційного капіталу, інтелектуальне оточення Т. Шевченка, типологію та переклад поетизмів української, англійської та новогрецької мов, розвиток спільних підприємств в умовах глобалізації, як розпізнати правду від брехні, для чого потрібні ліси в степовій зоні т. і. Дізналася про це з компетентного джерела: від А. Хуторної, А. Жукової, М. Сердюк, О. Сливенка, І. Новицької, Є. Тагунової.

Безперечно, дослідження молодих науковців заслуговують на увагу фахівців-практиків. Щоб переконатися в цьому, досить взяти будь-які роботи і почитати. Нехай оці. К. Кузьма з Николаївського політехнічного інституту про-

понує модель управління процесом навчання. «На основі моделювання викладачі та керівний апарат зможуть приймати рішення щодо удосконалення методики викладання та оцінювання знань студентів, зміни послідовності вивчення дисциплін». «Забруднення ДП «Калійний завод» у Калуші, поширюючись з ґрунтовим потоком, із часом потенційно можуть досягти водозабору або потрапити у відкриті водотоки, різко погіршуючи якість води у них» (І. Кицимур із Львівського національного університету імені Івана Франка). Запропонована математична модель Д. Файзулліна, А. Кулабухова та Д. Грошелева із ДНУ ім. О. Гончара дозволяє істотно підвищити обсяг інформації, яку передають університетські супутники з використанням глобальних систем супутникового зв'язку. С. Медведєв, О. Шинкаренко з ДНУ ім. О. Гончара розраховали: біогазова установка (на сонячній і вітрової енергії) для утилізації органічних відходів сміттєвих звалищ дозволить значно очистити територію від забруднення.

Усі матеріали Форуму видані збірником і подаровані його учасникам. Почитати збірник можна в нашій науковій бібліотеці.

КРАЩІ ДОПОВІДАЧІ на Форумі відзначені. Дипломи Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України одержали А. Шершньова з Київського національного лінгвістичного університету, І. Вовк з Української академії друкарства, Л. Коробова з Уманського педагогічного університету імені Павла Тичини, І. Соловійова з Одеської національної академії харчових технологій, А. Ковнеров з Луганського національного аграрного університету, Л. Бабенко з Інституту мікробі-

ології та вірусології ім. Д. К. Заболотного НАНУ, Я. Редько з Київського національного університету технологій та дизайну, К. Кузьма з Николаївського політехнічного інституту, К. Заблоцька з Українського державного хіміко-технологічного університету, В. Березняк з Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, О. Шахова та І. Драч з Дніпропетровської національної металургійної академії, Г. Нікітіна, Е. Сиромятников, К. Мірошниченко, Т. Чаус, Д. Скороходов, В. Гнатушенко з ДНУ ім. О. Гончара. Багато молодих науковців відзначені Грамотами Дніпропетровської обласної адміністрації, Дніпропетровської міської ради або Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара, усі отримали Сертифікати учасника.

УЧАСНИКИ ФОРУМУ приваблюють до себе: видно, що це серйозні люди, вони гідно поведуться, чітко, ясно й коротко викладають свої думки, упевнені в собі і толерантні. Ось така вона, майбутня еліта нашої держави!

До речі, саме так і зверталася до цих юнаків і дівчат поважні гості – професори та академіки з трибуни.

У ВИСТУПАХ на пленарному засіданні і в привітаннях, надісланих на адресу учасників молодіжного Форуму, підкреслювалося, що молодь – наше майбутнє, а на майбутнє Президент В. Ф. Янукович поставив завдання: за десять років Україна повинна увійти в двадцятку найрозвиненіших країн!

Намагаюся якомога точніше відтворити зараз ті важливі думки, що адресувалися учасникам Форуму з трибуни пленарного засідання.

«Молоді люди, які здібні генерувати інноваційні ідеї,

створювати і впроваджувати нові технології, дозволять Україні зробити певний крок у стабільне і благополучне майбутнє» (із привітання Міністра освіти і науки, молоді та спорту України Д. В. Табачника).

«Нехай цей Форум стане віхою до поставленої мети» (начальник відділу Інституту інноваційних технологій та змісту освіти МОНМСУ Ю. М. Сафонов).

«Як кожен із вас реалізує себе, таким і буде майбутнє нашої країни» (голова Придніпровського наукового центру НАН України і МОНМС України, академік НАН України А. Ф. Булат).

«Академія покладає надії, що молодь обере для себе світ науки і збагатить його своїми досягненнями» (із привітання президента Національної академії наук України, академіка НАНУ, професора, нашого почесного доктора Б. Є. Патона).

«Цей Форум – перший крок до розбудови молоді науки України. Попереду – дуже складний шлях, щоб зробити Україну провідною. Я бажаю вам здоров'я, Божого благословення, удачі, гарних учителів і успіхів» (проректор з навчальної роботи Київського національного університету імені Т. Г. Шевченка доцент В. П. Шевченко за дорученням ректора, президента Спілки ректорів вищих навчальних закладів України професора Л. В. Губерського).

«Молоді люди! Не забувайте також і про свій духовний розвиток!» (владика Євлогій за дорученням митрополита Дніпропетровського і Павлоградського Іринія).

«Пропонуємо щороку проводити такі Форуми на базі провідних вищих навчальних закладів. Це створить реальне підґрунтя для кар'єрного зростання молоді: студент-

аспірант-науковець» (ректор ДНУ імені Олеся Гончара, заступник голови оргкомітету Форуму, професор М. В. Поляков).

«Головне завдання Форуму збігається зі стратегічною метою Державної цільової науково-технічної та соціальної програми «Наука в університетах» на 2008-2012 роки, яка насамперед передбачає активізацію наукової діяльності вищих навчальних закладів України та поглиблення її взаємодії з навчальним процесом, що, безперечно, сприятиме підготовці нового покоління висококваліфікованих фахівців для різних галузей національної економіки» (із привітання першого заступника Міністра ОНМСУ, голови оргкомітету Форуму Є. М. Суліми).

«Треба, щоб на кожному наступному Форумі ми говорили про те, скільки наукових розробок учасників попереднього Форуму впроваджено і яку користь це приносить людям. Аби знати, що Форум відіграє свою роль» (губернатор Дніпропетровської області О. Ю. Вілкул).

«Було б добре, якби цей захід започаткував перспективну традицію у здійсненні освітньої, наукової і молодіжної політики в нашій державі» (із привітання голови Верховної Ради України, віце-президента НАНУ, д. і. н., професора, почесного доктора ДНУ ім. О. Гончара В. М. Литвина).

Я ПОМІТИЛА, як відповідально сприйняли ці слова і побажання учасники Форуму. В результаті прийняли Рекомендації, які публікуємо (на другій сторінці). Проректор В. В. Іваненко поінформував про механізм реалізації цих Рекомендацій: «Під суцільним вони лежати не будуть. Є попередня домовленість із керівництвом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, що ми передамо їм цей текст, а там вони будуть відпрацьовані за напрямами. Питання, які треба вирішити на законодавчому рівні, адресуватимуть у профільний комітет Верховної Ради України, можливо, для прийняття чи уточнення законодавчих актів. Питання молодіжної науки можуть знайти певне відображення в законодавчих пунктах документів, які стосуються інноваційної частини майбутнього нашого держави. Нагальні ж питання можуть бути внесені в новий законопроект «Про вищу освіту».

Отже, є підстави з оптимізмом сказати: до зустрічі на Другому такому ж Форумі! І до зустрічі на сторінках нашої газети!

Т. СОБКА,
редактор газети
«Дніпропетровський
університет».

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ КЛУБ

«У ГОСТЯХ У РЕКТОРА ДНУ ім. О. ГОНЧАРА»

НА ЗНІМКАХ: ректор ДНУ ім. О. Гончара, проф. М. В. ПОЛЯКОВ проводить засідання культурологічного клубу. Виступають директор Дніпропетровського академічного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка, народний артист України, кандидат мистецтвознавства В. І. КОВТУНЕНКО та народна артистка України, режисер-постановник Л. С. КУШКОВА.

Фото з сайту ДНУ ім. О. Гончара.

У березні розпочав роботу культурологічний клуб «У гостях у ректора ДНУ ім. О. Гончара». Він має таку назву тому, що його керівником зголосився бути ректор, проф. М. В. Поляков.

У ректораті переконані, що діяльність клубу сприятиме підтриманню й подальшому зміцненню особли-

вої університетської атмосфери, а в підсумку – консолідації багатотисячного колективу, духовному вихованню молодого покоління – майбутньої інтелектуальної еліти нашої держави.

Перше засідання називалося «Про театр із перших дуст». Гостем був директор Дніпропетровського

академічного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка, народний артист України, кандидат мистецтвознавства В. І. Ковтуненко. Валерій Іванович розповів про себе, як він став артистом, про свій театр, якому виповнилося 90 років, відповів на запитання, виконав пісні, які написав сам. Сту-

денти, зворушені таким душевним спілкуванням, вручили шановному гостеві багато квітів, а ректор подарував книжки про університет і запросив до співпраці на факультеті психології.

У квітні відбулася зустріч із провідними акторами цього театру, народними артистами М. О. Чернявським та Л. С. Кушковою «Акторські таємниці, або Як зачарувати глядача». Лідія Степанівна – режисер-постановник більше тридцяти вистав, а Михайло Олександрович – зіграв на сцені до 160 ролей, був неодноразовим переможцем конкурсу «Січеславна».

У травні відбулася зустріч з народним артистом України М. В. Мельником «Вдалих дебют (ретроспекція життєвої долі митця)».

На 2011 рік заплановано такі засідання культурологічного клубу: «Дніпро-сінема: знову у творчому пошуку» (презентація фільмів), «Я народився з мрією про... театр!» (із народним артистом України Жаном Мельником та Андрієм Мельником), «Дивовижна особистість: яскраві віхи театрального життя» (з народною артисткою України Л. І. Вершиніною), «Вокальні перлини Галини Кузязевої» (із заслуженою артисткою України Г. М. Кузязевою).

Зустрічі відбуватимуться в Палаці студентів ДНУ ім. О. Гончара щомісяця в останній вівторок о 15.00.

Я. СТЕПОВА.

ВСЕУКРАЇНСЬКА
СТУДЕНТСЬКА
РАДА
ДООПРАЦЬОВУЄТИПОВЕ ПОЛОЖЕННЯ
ПРО СТУДЕНТСЬКЕ
САМОВРЯДУВАННЯ

У другій декаді квітня Всеукраїнська студентська рада при Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту України провела у Дніпропетровську, у Палаці культури студентів імені Ю. Гагаріна, обговорення проекту Типового положення про студентське самоврядування серед голів студентських рад навчальних закладів.

Юнаки та дівчата дуже уважно поставилися до кожного пункту документа. Часом виникали дискусії, і тоді кожен аргументував свою думку, але прислухався і до думки товариша: на який термін обирати голову студентського самоврядування – на рік чи на два; як часто інформувати адміністрацію про свою роботу – щосеместра чи щороку; чи треба передбачати голові студентського самоврядування 0,5 ставки посадового окладу працівника; як правильно прописати взаємовідносини студентського самоврядування і студентської профспілки та адміністрації і т. д. і т. п.

Підбити підсумки роботи круглого столу ми попросили в. о. керівника секретаріату Всеукраїнської студентської ради при Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту України Анастасію Сабову. Анастасія розповіла:

– Як і ставили собі за мету, ми озайомитися сьогодні з думками керівників органів студентського самоврядування різних регіонів стосовно проекту Типового положення. Щоб доопрацювати його, створили робочу групу. Планую, що протягом місяця вона виконає своє доручення і вже в кінці травня чи на початку червня ц. р. ми затвердимо Положення на конференції Всеукраїнської студентської ради.

Для нас це дуже важливо, тому що нині, на жаль, повноваження студентського самоврядування визначає лише 38 стаття Закону «Про вищу освіту». Інших документів немає. Тепер буде Типове положення про студентське самоврядування. Важливо, щоб цей документ писали самі студенти, щоб він дійсно забезпечував їхні права та інтереси.

Типове положення про студентське самоврядування буде розміщене на сайті Всеукраїнської студентської ради.

Т. РОМАШКА.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

І ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ФОРУМУ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ І МОЛОДИХ УЧЕНИХ «УКРАЇНИ ХХІ СТОРІЧЧЯ – ІНТЕЛЕКТ І ТВОРЧИСТЬ МОЛОДІ»

Обговоривши широкий спектр проблем за науковими напрямками Форуму, учасники пропонують здійснити такі заходи.

На державному рівні (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України):

- сприяти адаптації національного законодавства з питань освітньої та наукової діяльності до законодавства Європейського Союзу;
- забезпечити розширення та розвиток напрямів державних цільових наукових програм для студентства і молодих вчених;
- узагальнити досвід реалізації молодіжних цільових програм за різними напрямками і започаткувати загальноукраїнську академічну програму, яка б дозволила виконувати системну роботу з формування нової генерації наукової еліти України;
- забезпечити розробку, вдосконалення і впрова-

дження державних мінімальних соціальних стандартів з метою фінансового забезпечення наукової діяльності студентства і молодих учених;

- розробити механізм посилення мотивації і стимулювання студентів, аспірантів і молодих учених у створенні власних об'єктів інтелектуальної власності, які б мали попит у різних сферах економіки;
- вдосконалити контроль державних органів за цільовим використанням коштів бюджетних наукових програм;
- законодавчо передбачити стимулювання тих ВНЗ України, які досягли високих результатів у вихованні молодих науковців;
- забезпечити на державному рівні розробку і реалізацію системи гарантій гідного працевлаштування молодих наукових фахівців;
- започаткувати на державному рівні системи кре-

дитування молодих вчених, що досягли результатів світового рівня – гранти на житло, наукове обладнання, стажування у провідних вітчизняних і зарубіжних науково-освітніх центрах та інше.

На регіональному рівні (обласні державні адміністрації, обласні ради, обласні управління освіти і науки):

- здійснювати постійний моніторинг найбільш ефективних розробок у сфері освіти і науки, створених молоддю;
- стимулювати створення регіональних недержавних (суспільних, благодійних) органів самореалізації талановитих молодих науковців;
- сприяти зростанню рівня поінформованості та зацікавленості випускників шкіл у науковій роботі у периферійних населених пунктах;
- підсилити професійну роботу в регіонах за напрямками вирішення кадрових проблем на кон-

кретних підприємствах у регіональних засобах масової інформації.

На рівні вищих навчальних закладів та наукових установ:

- з метою активного впровадження наукових результатів у навчальний процес ВНЗ створювати та вдосконалити системи заохочення викладачів і науковців у такому впровадженні;
- удосконалити форми і методи наукових досліджень із залученням студентів і аспірантів;
- стимулювати участь студентів, аспірантів, молодих учених у наукових форумах різних рівнів;
- забезпечувати активну участь студентів, аспірантів, молодих учених у регіональних конкурсах, програмах, грантах з вирішення конкретних економічних, соціальних, екологічних та інших проблем регіону;
- активно залучати наукову молодь до участі у ви-

ставках різних рівнів, винахідницькій роботі тощо;

- створювати банки даних наукових розробок студентів, аспірантів, молодих учених і на їх основі – інноваційні пропозиції та інноваційні проекти;
- активно залучати до організації наукової роботи студентів органи студентського самоврядування;
- широко інформувати викладацький, науковий, студентський склад ВНЗ про досягнення різного рівня молодих науковців;
- розвивати і вдосконалити організаційну структуру наукової роботи студентів та аспірантів: кафедра – факультет (інститут) – ВНЗ.

Учасники Форуму вважають за доцільне започаткувати традицію його щорічного проведення на базі провідних університетів України.

Прийнято на заключному пленарному засіданні 15 квітня 2011 року.

ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ АБИТУРІЄНТА-2011

ЗАЯВА ЕЛЕКТРОННОЮ ПОШТОЮ

Чи прийматимуть у Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара електронні заяви абітурієнтів-2011?

«Так, – відповів журналістам на прес-конференції ректор, проф. М. В. Поляков. – Але подання електронних заяв є добровільним і не позбавляє вступника права особисто подати документи до приймальної комісії.»

Детальніше про процедуру подання заяви на вступ по Інтернету розповів відповідальний секретар приймальної комісії В. І. Карплюк.

– Наш університет зареєстрований за міністерською формою на сайті www.osvita.com.ua. На цьому ресурсі є адреси і телефони факультетів та приймальної комісії, названі напрями підготовки, за якими здійснюється набір, і перелік сертифікатів на них. Тобто, як і на на-

шому офіційному сайті www.dnu.dp.ua, там є вся корисна абітурієнту інформація. Ми маємо допуски і паролі для роботи в цій системі і її постійного оновлення.

Електронною формою подання документів можуть скористатися всі абітурієнти України. Що для цього треба? Насамперед, зареєструватися на сайті www.osvita.com.ua, вказати свою електронну адресу, на яку абітурієнтові надішлють пароль для входу в систему «Електронний вступ» та інтерактивного спілкування з приймальною комісією ДНУ ім. О. Гончара. В електронній заяві вступник має вказати своє прізвище, ім'я, по батькові, дату народження, адресу проживання, номер мобільного телефону, номер і рік отримання сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання та номер і серію атестата про середню освіту і середній бал атестата.

Після того, як абітурієнт заповнить усі рядки реєстраційної анкети, він обирає вищий навчальний заклад України та напрями підготовки, за якими хотів би здобувати освіту за освітньо-професійним рівнем бакалавра.

Нагадуємо, що абітурієнт має право подати заяви не більше, ніж у п'ять вищих навчальних закладів, на три напрями підготовки в кожному. Електронна форма передбачає позначку про пріоритетність напрямів підготовки для абітурієнта в тому чи іншому закладі. Електронну заяву треба відправляти до приймальної комісії.

На сайті www.osvita.com.ua є інструктивний відеоролик, у якому докладно роз'яснюється вся процедура подання електронної заяви.

Електронні заяви прийматимемо щодня, і якщо виникнуть запитання чи потрібні будуть уточнення, ми по

мобільному телефону зв'яжемося з абітурієнтом. Якщо все заповнено правильно, заява роздруковується і вважається прийнятою.

Абітурієнт посідає своє місце у рейтингу за сумою балів сертифікатів і середнього бала атестата.

На сайті ДНУ ім. О. Гончара www.dnu.dp.ua вступник може переглянути списки рекомендованих до зарахування, і якщо він побачить там своє прізвище, то мусить протягом п'яти днів принести документи, інакше він втрачає право на зарахування.

Прийом електронних заяв на сайті www.osvita.com.ua розпочинається 1 липня.

Інформаційно-аналітичне агентство Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.
(За матеріалом на сайті ДНУ ім. О. Гончара).

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!

Редакція приймає в газету матеріали, надруковані на комп'ютері 14 кеглем, обсягом не більше сторінки-півтори А4, відредаговані, вичитані і підписані автором власноруч, а не із копією підпису.

Чекаємо від Вас не тільки замітки, замальовки, іншу інформацію, а й цікаві фотознімки, тематичні малюнки.

ПРОЧИТАЙ, ЗАПАМ'ЯТАЙ І РОЗКАЖИ ВСІМ!

ЗДОРОВ'Ю – ТАК!

Куріння – основна причина раку легень і хронічного бронхіту. Сприяє розвитку хвороб серця, інсульту і раку губи, ротової порожнини, глотки, гортані, стравоходу, підшлункової залози і сечового міхура. Пасивне куріння (вдихання тютюнового диму, який є у повітрі) також являє собою загрозу для здоров'я. Рекомендація: повна відмова від куріння.

НЕ КУРІТЬ, ДІВЧАТА!

Не курить, дівчата,
люба молодь,
Не губить дівочої краси:
Морщиться обличчя,
хрипить голос,
Ростуть вуса, синіють носи.

Не курить,
хай не рідіють коси.
Хай із ваших вух не йтиме дим.
Ми, чоловіки, уклібно просим,
Зичимо добра вам, молодим.

Не курить, вином
не упивайтесь
І не сквернословте
під вікном,
Запах молока хай вабить
діток,
А не тхне вином і тютюном.

Не курить, адже минула
мода,
Вже Європа кидає курить,
Про здоров'я нашого народу
Настав час сумну тривогу
бити.

Думаймо, що курячи вдихаєм,
Що їмо і яку воду п'єм,
Дітям яку спадщину лишаєм,
Припинімо бавитись
з вогнем!

І на цигарках уже друкують,
Що куріння спричиняє рак.
Хай жінки кохани
заскандують,
Що «Курінню – ні!
Здоров'ю – так!»

Годі добровільно нам труїти
В тім чаду себе й своїх дітей,
Годі нікотиним їх поїти
Із цілющих маминих ерудей.

Будьте, як божественні
мадонни
З милими синами на руках,
І нехай не буде вже ніколи
У жінок цигарки у зубах.

Бо інакше бути вже не може,
Доки цей триватиме абсурд.
Хай кохання наше переможе,
Й переважить Ваш
здоровий глузд.

Розквітайтеся, мами,
з цигарками,
Наркотичним зіллям
і вином,
Щоб щасливо з доньками
й синами
Зустрічати сонце за вікном.

О. СУЩЕНКО.

Переклав з російської

Якщо у Вас є запитання до медиків, кафедра клінічної лабораторної діагностики пропонує надсилати їх на електронну пошту klinlab@i.ua.

СНІД!

ВІЛ-інфекція – це сьогодні невеличове захворювання. Жити з ним можна досить довго, особливо за умов своєчасного й регулярного обстеження, приймання антиретровірусних препаратів (якщо необхідно), однак імунна система не може боротися з вірусом безкінечно довго, і завжди у двобої перемагає вірус.

Часто причиною захворювання на СНІД є власна недбалість і невинуватна самовпевненість під девізом «Це може бути з ким завгодно, тільки не зі мною». Спочатку – вживання алкогольних напоїв, потім – перше знайомство з наркотиками, і як наслідок – перший досвід статевих стосунків під впливом алкоголю або наркотиків.

Обстеження на ВІЛ проводиться тільки добровільно. Анонімно це можна зробити в кабінетах довіри: у міській лікарні №6 (тел. 27-17-26), у міській лікарні №4 (тел. 756-03-33), у міській лікарні №10 (тел. 744-24-18), у міській лікарні №7 (тел. 770-86-95), у лікарні №12 (тел. 728-60-02), у міській лікарні №9 (тел. 23-13-73), у міській поліклініці №6 (тел. 744-78-17), у міській лікарні №16 (тел. 778-59-13) або в Центрі СНІДу на вул. Канатній, 17 (міська клінічна лікарня №21; тел. 770-61-26).

У цих кабінетах можна пройти анонімно обстеження й одержати консультацію щодо захворювань, які передаються кров'ю і статевим шляхом.

ДИРОФІЛЯРІОЗ

Із приходом весни кожен із нас ризикує з укусом комара отримати порцію личинок глиста дирофілярії, якщо перед цим комар нап'ється крові хворої тварини.

Личинка осідає під шкірою. Найчастіше зазнають ураження обличчя, повіки, гомілки, у дітей – живіт, сідниці. Через п'ять-шість місяців личинка перетворюється на дорослу ниткоподібну особину, а в людини утворюється «пухлина» – частіше в ділянці надбрівної дуги, носо-губної складки, щік, очей. Поселяючись у повіках, глисти потім можуть проникати під кон'юнктиву очей.

Хворі звертаються до медичної установи зі скаргами на нездужання, підвищення температури тіла, головний біль, свербіж, пересування під шкірою, набряк, почервоніння. Дуже часто в такому випадку медики ставлять первинний діагноз «флегмона», «атерома», «кіста», «грижа», «ноуутворення», «інфільтрат». А операція може засвідчити, що це дирофіляріоз.

Наприклад, у січні і лютому ц. р. під час оперативного втручання в ділянці під слизовою верхньої повіки правого ока та нижньої повіки лівого

ПРО ХВОРОБИ, ЯКІ ПЕРЕДАЮТЬ КОМАРИ

ока офтальмологи міської лікарні №8 вилучили у 56-річного та 44-річного мешканців міста гельмінти завдовжки 10 сантиметрів.

Основним джерелом гельмінтозу є хворі собаки. Пам'ятайте, якщо у тварини неадекватна поведінка, дефекти шерсті, захворювання шкіри та ін., треба звертатися до ветеринарів. Своєчасне обстеження собак, аналіз крові дозволяють встановити діагноз і вилікувати тварину, а отже, попередити дирофіляріоз серед людей.

МАЛЯРІЯ

Протягом 2008-2010 рр. у Дніпропетровській області зареєстровано шість хворих на малярію. Це іноземці та громадяни, які приїхали з-за кордону. За перше півріччя 2010 року в Україні зареєстровано чотири летальні випадки. Щороку у світі реєструється близько 500 мільйонів хворих на малярію, мільйон із них помирає.

Малярія – небезпечне паразитарне захворювання, яке передається від хворої до здорової людини через укуси малярійного комара.

Перебіг хвороби дуже тяжкий. У хворого з'являється слабкість, висока температура (не збива-

ється навіть антибіотиками), болять суглоби, голова, попереки, м'язи, хворого лихоманить, різко виділяється піт. Збільшується печінка й селезінка, порушується травлення (понос), нервова та інші системи. У такому випадку потрібне лабораторне підтвердження наявності збудника у крові.

Якщо ви так почуваетесь після прибуття з тропічної країни, обов'язково треба звернутися до лікаря і сказати йому про поїздку. Знайте, що на малярію можна захворіти, якщо й не їздити за кордон. В Україні є комари, які переносять цю інфекцію.

Перед закордонною поїздкою дізнайтеся в санітарно-епідеміологічній службі лікувального закладу, чи не є та країна, у яку ви збираєтеся, небезпечною щодо малярії. Якщо безпека є, за тиждень до виїзду, протягом перебування там і протягом чотирьох днів після виїзду з малярійної місцевості, необхідно профілактичне лікування, аби уникнути особливо небезпечної злоскісної форми – тропічної малярії. Протягом трьох років після поїздки може з'явитися прихована форма триденної малярії.

Для захисту від укусів комара треба користуватися репелентами у вигляді кремів, спиртових розчинів, аерозолів.

Л. ШТЕПА,
лікар-паразитолог Жовтневої районної санітарно-епідеміологічної м. Дніпропетровська.

СТАН ЗАХВОРЮВАНІСТІ НА ТУБЕРКУЛЬОЗ ТА ШЛЯХИ ЙОГО ПРОФІЛАКТИКИ

Туберкульоз – антропоозооз, тобто джерелом інфекції можуть стати як хворі люди, так і тварини (або бацилоносії), що сприяє його широкому розповсюдженню. Кожного року туберкульозом захворює більше 8 млн. нових людей, 3 млн. помирають, загалом же мікобактеріями туберкульозу інфіковано 1/3 населення планети, кількість хворих перевищило 60 млн. Вищевказане, а також підвищення до 15% полірезистентних форм (таких, що не піддаються лікуванню) спонукало ООН об'явити туберкульоз глобальною небезпечкою і встановити 24 березня Всесвітнім днем боротьби з цією інфекцією.

Проблема розповсюдження актуальна і для України. Щороку від туберкульозу помирає 11 тис. наших співвітчизників (до 90% від померлих від усіх інфекційних хвороб). Кожного дня реєструється в середньому 82 нових випадки, 30 хворих помирають.

У Дніпропетровській області захворюваність на туберкульоз значно вище середньо-українських показни-

ків (у 2009 році – 87,8 проти 67,4 на 100 тис. населення). За визначенням ВООЗ, епідемію вважається показник 50,0 на 100 тис. Цей показник у Дніпропетровській області перевищено з 2002 року. У динаміці відзначається зріст і бацилярних (заразних) форм, серед хворих переважно чоловіки (до 84,6%), за віком – особи 30-40 років (30%), до 65% – непрацюючі.

Клінічна картина захворювання залежить від розмноження бактерій в організмі та їх розповсюдження і характеризується незначним підвищенням температури тіла, слабкістю, пітливістю, зниженням працездатності, тахікардією, зниженням апетиту, схудненням. Місцеві симптоми залежать від локалізації туберкульозних вогнищ. Так при туберкульозі легень хворі часто покашлюють, потім кашель посилюється, з'являється гнійна мокрота і навіть кров, задуха.

У виявленні хворих на туберкульоз важливу роль відіграють профілактичні огляди, під час яких проводять флюорографію грудної клітини, а дітям до 1 року – туберкуліноді-

агностику (реакцію Манту). Діагноз підтверджується при виявленні мікобактерій у мокроті, сечі, свихах, промивних водах бронхів. Для уточнення діагнозу проводиться також рентгенограма певного органа або томографія, бронхоскопія з біопсією. Лікування хворих на туберкульоз довге, не менше 1 року, етапне (у стаціонарі, диспансері, санаторії). Лікування повинно бути поліпшеним, включає хіміо- і фізіотерапію, висококалорійне харчування, спокій, лікувальну фізкультуру, відмову від куріння, алкоголю, інших поганих звичок.

Профілактика шляхом вакцинації БЦЖ проводиться немовлятам у пологовому будинку, у результаті у більшості дітей формується нестерильний імунітет. Його наявність перевіряється реакцією Манту. Якщо вона позитивна, проводять поглиблене обстеження дитини і при необхідності – лікування. Імунітет від вакцинації з часом слабшає, тому через 5-7 років проводиться ревакцинація.

Факторами ризику виникнення туберкульозу є погані житлово-побутові умови, особливо несвоєчасне

виявлення хворих, контакт із ними в сім'ї, навчальному закладі чи на роботі; догляд за хворими тваринами (частіше це велика рогата худоба та кури), споживання їхнього молока, м'яса, яєць; низька температура і висока вологість у помешканнях, робота, що супроводжується високою запиленістю, загазованістю, охолодженням; низькокалорійне незбалансоване харчування, особливо – недостатність білків, жирів та вітамінів; шкідливі звички; контакт із хворими на туберкульоз, особливо з відкритими його формами, не вилікувані ГРВІ, грип, пневмонія, бронхіт, запальні захворювання інших органів, цукровий діабет; інфікування ВІЛ-інфекцією; недостатня підготовка медичних кадрів з питань сучасних лабораторних методів діагностики туберкульозу; нехтування правилами особистої гігієни хворими та їх оточенням.

Якщо лікувати ці фактори ризику, у кожного з нас є можливість не захворіти на туберкульоз.

Т. ЄРОШКІНА,
професор кафедри клінічної лабораторної діагностики.

НАША ВРОДА залежить, насамперед, від нас самих. Стежте за своїм здоров'ям. Еластична шкіра, білі зуби, усмішка на обличчі, струнка постава – усе це приверне увагу будь-якого чоловіка.

Пам'ятайте, шкіра – най-

ФОРМУЛА ВРОДИ

чутливіший барометр, який негайно реагує на відхилення в роботі внутрішніх органів або недосипання. Жоден крем, пудра чи рум'яна не замаскують синців під очима,

зморщок, заспаного, млявого вигляду.

Часто досить змінити свій раціон харчування, попити лікувальні чаї – для печінки, заспокоїливі чи тонізуючі – й

зникають вугрі на обличчі, перстає випадати волосся.

ІНДІЙСЬКИЙ ЗАСІБ

ДЛЯ В'ЯНУЧОЇ ШКІРИ
2 краплі камфорного спирту змішати з 2 ст. ложками томатного соку і ложкою меду.

Це сильний тонізуючий засіб. Через 15-20 хвилин змити маску прохолодною водою.

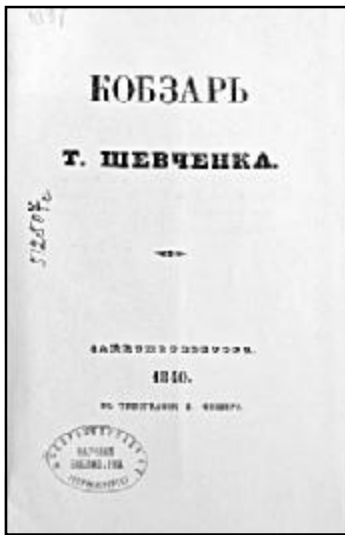
СТАРОДАВНІ МАСКИ РИМЛЯНОК

2 ст. ложки горохового борошна змішати з такою ж

кількістю сироватки. Цю суміш накласти на обличчя та шию. Через 20 хвилин «зняти» коловими рухами пальців, потім змити теплою водою. Ця маска розгладжує зморшки, робить шкіру ніжною, пружною.

(З газети «Зоря»).

БУДЬМО УВАЖНИМИ В ЧИТАННІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА!

Відділи рідкісних видань та художньої літератури наукової бібліотеки університету запрошують вас почитати книги Т. Г. Шевченка.

Є. Маланюк, воїн українсько-го війська УНР, який змінив на еміграції вогнепальну зброю на слово і вважається одним із найвидатніших письменників ХХ ст., у вірші «Шевченко» наголошував, що найточніше генія української літератури як людину і поета виокремлюють означення «полум'я», «вибух крові», бо від його поезії «зайнялось і запалало духом любові й ненависті, болю й гніву, волі й боротьби за неї, «зарокотало карою за довгу ніч образи». І не за образи, завдано йому особисто як кріпаку і сину підневільного народу, а за образи його рідної країни, віками гнобленої, і сплюндрованого неволею слов'янського люду, і «засіяного горем, политого кров'ю» Кавказу.

Із 47 років життя Шевченко офіційно в неволі пробув 34 (24 роки він був кріпаком і 10 солдатом на засланні), але жив «серцем». Відпуск Шевченко отримав 25 квітня 1838 року при сприянні Є. Гребінки, художників О. Венеціанова і К. Брюллова, поета й дійсного статського радника, наставника цесаревича В. Жуковського, графа Вільгоровського, які перші оцінили мистецький талант Т. Шевченка. А 1840 р. уже виходить у світ перша збірка «Кобзарь». Усього вісім поезій, але їх опу-

блікування, за словами І. Франка, стало епохальним явищем в історії духовного життя українського народу, у ній початок Шевченка-поета.

Поезія Шевченка викликала захоплення одних, гнів і обурення інших. Пронизувало і могутнє «Повставайте! Кайдани порвіте!», органне «Рече та стогне Дніпр широкий» і сльози Катерини, «усміх, ласка і садок вишневий коло хати» і велика любов до рідного краю, до людини. «Свою Україну любіть, / Любіть її... Во время люте / В останню тяжкую минуту / За неї господа моїть», – звертався він до сучасника у вірші «Чи ми ще зійдемося знову». Ці слова і нині актуальні, як і віра Поета в сили народу відстоювати волю. Згадаймо, «Не вмирає душа наша / Не вмирає воля / І неситий не виоре / На дні моря поле / Не скує душі живої / І живого слова». В ім'я майбутнього Т. Шевченко нагадував минуле страждання народу, виявляючи глибоку освіченість і начитаність. Почитайте, бодай, містерію «Великий льох» чи поему «Іржавець», де він всупереч емоційним заборонам писав про відступництво царя Олексія від укладених ним умов з Богданом Хмельницьким, засуджував і останнього за необачність у виборі союзника, нагадував про винищення Батурина (столиці за часів гетьмана Мазе-

пи) разом із його мешканцями військом Меншикова, про покарання Петром І козацьких старшин за виступ проти нього, про загибель козаків українських селян на спорудженні Петербурга, Ладозького каналу, про руйнування Катериною II Запорізької Січі і запровадження Єлизаветою і Катериною кріпацтва. А в поемі «Сон», викриваючи імператора і панство, співав осанну декабристам. Цього Микола I пробачити Шевченкові не міг, як і сатири на його «сіятельную особу» і царицю, як і пророкування «Встане правда! Встане воля!». І покарав найсуворіше із усіх кирило-мефодіївців (хоча жандармам не вдалося довести, що він був членом Кирило-Мефодіївського товариства). А у відповідь – «Караюсь, мучусь, але не каюсь» як знак розуміння своєї місії у пробудженні свідомості народу, його волелюбного духу.

Як слово волі й боротьби поезія Шевченка завжди була активною, часом опиняючись на прапорах ворогуючих сторін. Київський журнал «Дзвін», орган УСДРП, до сторіччя з дня народження Т. Шевченка (1914) вмістив в одному номері статті представників різних політичних сил – Д. Антонича, В. Винниченка і А. Луначарського (члена РСДРП). Ленін виступив проти заборони вшанування поета в Росії. У роки революції при-

хильники української національної революції, Української Народної Республіки називали Шевченка «прапором незалежності України», «пророком національного відродження», а більшовики – «Червоним Христом», «першим українським більшовиком». І ті, й ті у своїй пресі зверталися до народу через Шевченківське слово, а на своїх зібраннях співали «Заповіт» і «Рече та стогне Дніпр широкий». Активно слово Шевченка, зокрема його викриття царизму і образ вільного майбутнього, використовували радянські ідеологи. У період Другої світової війни ім'ям Т. Шевченка називали загони як в Українській Повстанській Армії, так і в радянських партизанських з'єднаннях.

Але й боротьба за Шевченка і проти нього не припинялася ніколи. Одні широким голосом величали Поета, інші, боячись його правди, чимало приховували, прилаштовували його слово до своїх ідеологічних цілей. А треті з метою припущення його народу бралися палючими й його самого. Одна із таких останніх спроб – легенда, що Шевченко – мужик і аж ніяк не геній нації. Бачте, ходив у кожусі і в смушевій шапці... Так! І в полотняних штанях кріпака, у солдатській шинелі. Але личив йому і джентльменський фрак. Його приймали у модних літературних салонах, відвідував концерти,

прем'єри в театрі, мистецькі виставки. Закінчив Академію мистецтв із званням академіка графюр. За час навчання в Академії двічі був відзначений срібною медаллю за свої малюнки. Він автор 835 живописних полотен, малюнків, ескізів, офортів. Сучасники називали його «Наш Рембрандт». Почитаймо його поезії, повісті, «Щоденник» – в них відбилася широкі культурологічна та історична ерудиція Шевченка, що формувалася працями Дм. Бантиш-Каменського, М. Маркевича, «Історією Русів», творами відомих на той час українських і російських письменників. Шевченко вивчав до заслання французьку мову, добре володів російською – чимало творів написав російською мовою (поєми «Слепая», «Тризна», «Микита Гайдай», дев'ять повістей, «Щоденник»). Був обізнаний з музикою. І шанований багатьма композиторами, художниками, письменниками Росії.

Свого часу Поет закликав бути уважними до історії: «Прочитайте знову / Тую славу. Та читайте / Од слова до слова, / Не минайте ані титли, / Ніже тії коми, Все розберіть...»

Будьмо ж і ми уважними в читанні Т. Шевченка!

Н. ЗАВЕРТАЛЮК,
професор кафедри
української літератури.
Фото М. МАТЮШЕНКА.

ЖОВТНЕВОМУ РАЙОНУ м. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА – 75 РОКІВ

(Початок тематичної добірки до ювілею див. у №5 за 2011 р.)

ПІСЛЯВОЄННА ВІДБУДОВА

Відряду після визволення району від фашистів розпочалася його активна відбудова.

Люди трудилися самовіддано, вдень і вночі. Про масштаби робіт красномов-

но свідчать такі факти. До кінця 1943 року в Жовтневому районі працювало 42 підприємства, у тому числі 14 артілей, свої двері відкрили 11 шкіл, де навчалось три тисячі дітей, сім дитсадків,

п'ять дит'ясел, дві поліклініки, одна дитяча консультація, міжрайонні лікарні, два цехи швейної фабрики ім. Володарського, а завод «М'ясомолмаш» почав виготовляти посуд для насе-

лення. Наприкінці 1945 року почали працювати відбудовані взуттєва фабрика та міжрайонна лікарня. Остання стала навчальною базою медичного інституту.

Із 1947 року запрацював

завод шахтної автоматики. Він забезпечував вугільні шахти і збагачувальні фабрики засобами автоматики.

До 1950 року в районі було відбудовано в основному все, що зазнало руйнації в роки війни.

В. ЛУКАШОВА,
голова Жовтневої ради
м. Дніпропетровська.
(Закінчення в наступному номері газети).

ВВАЖАТИ НЕДІЙСНИМИ:

загублену залікову книжку №086838, видану Дніпропетровським національним університетом імені Олеся Гончара на ім'я Катаєвої Наталії Юрівни;

загублену залікову книжку №086753, видану Дніпропетровським національним університетом імені Олеся Гончара на ім'я Фурдака Владислава Дмитровича.

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД:

доцента кафедри соціології – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(наявність наукового ступеня кандидата соціологічних (філософських) наук, вчене звання доцента, досвід науково-педагогічної роботи у ВНЗ III-IV рівнів акредитації не менше 10 років, вільне володіння державною мовою України),

директора науково-дослідного інституту біології ДНУ – одна штатна одиниця (повна ставка) (науковий ступінь кандидата або доктора біологічних наук, вчене звання професора, доцента або старшого наукового співробіт-

ника, досвід наукової та організаційної роботи не менше 5 років, наявність наукових праць у галузі біології, вільне володіння державною мовою України),

завідувача кафедри іхтіології та гідробіології – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(наявність наукового ступеня доктора біологічних наук, досвід науково-педагогічної роботи не менше 10 років, вільне володіння державною мовою України),

завідувача науково-дослідної лабораторії динамічної металофізики кафедри металофізики факультету фізики, електроніки та

комп'ютерних систем (д/б теми 7-232-10) – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(науковий ступінь кандидата фізико-математичних наук, наявність наукових праць, досвід наукової та організаторської діяльності не менше 5 років, вільне володіння державною мовою України)

(документи на конкурс приймаються протягом 1 тижня від дня опублікування оголошення в засобах масової інформації).

Наша адреса: 49010, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72, навч. корпус №1, кімн. 217, тел.: (056) 374-98-27.

Передплачуйте газету «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»!

ПЕРЕДПЛАТУ МОЖНА ОФОРМИТИ В БУДЬ-ЯКОМУ ВІДДІЛЕННІ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ ОБЛАСТІ

«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ» – щомісячна (крім серпня) газета Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара.

Редактор Т. А. СОБКА

Засновник і видавець – Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара.

Адреса ДНУ: 49010, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72. Газета виходить українською мовою. Обсяг – 1 друкований аркуш. Друк офсетний. Ціна договірна.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За точність наведених у статті фактів відповідає автор. Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуються і не повертаються.

Листування з читачами ведеться тільки на сторінках газети. Редакція зберігає за собою право літературного редагування і скорочення прийнятих для опублікування текстів.

Редакція газети не уточнює дату виходу наступного номера газети. Претензії до публікації приймаються протягом місяця.

При передруках посилання на газету «Дніпропетровський університет» обов'язкове.

Газета набрана і зверстана в редакції газети «Дніпропетровський університет». Адреса редакції: м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72, кім. 204. Тел. 374-98-21.

Газета розміщена на сайті ДНУ ім. О. Гончара за адресою: www.dnu.dp.ua

Зам. 1-0665. Тираж 1000. ДП № 1631-366ПР від 7 грудня 2009 року. Газета віддрукована в друкарні ПрАТ «Видавництво «Зоря», м. Дніпропетровськ, вул. Журналістів, 7. Індекс 40448.